

fortsatte, drøede derudad og automatisk fortsatte i højeste gear fremad?

Ja, vi ved jo godt, når vi tænker efter, hvad det var. Det var en international krise. Det var vores mangel på evne til at samarbejde mellem landene for at modstå den, og dengang så vi også, hvem det var, det gik ud over. Det blev de arbejdsløse, det blev lavindkomsterne, det blev mellemindkomsterne, det blev de svageste i vores samfund, der kom til at bære hårdest.

Jeg vil sige til det danske Folketing og hele den danske befolkning: Ja, vi har været igennem nedgangstider med oliekriser og masser af arbejdsløshed. Ja, vi har været igennem tider, hvor landene i den vestlige verden ikke kunne enes om en fælles indsats og slet ikke i Europa. Vi har været igennem tider, hvor hver især forsøgte med sine egne nationale indgreb at gøre noget for at værne sig, men set i bakspejlet gjorde det i virkeligheden tingene værre. Vi har været igennem tider, hvor netop mangelen på samarbejde og især små landes – inklusive Danmarks – isolerede og forgæves forsøg på at klare sig i virkeligheden satte os tilbage.

Det er læren fra dengang, og det er læren, vi i virkeligheden i endnu højere grad skal huske i dag. For vi er jo ikke blevet mindre afhængige af hinanden, vi er blevet mere afhængige af hinanden i den ny internationale verden, hvor der altid i den ny verden er en finansbørs, der har åbent et eller andet sted på kloden, hvor Internettet og computerne sikrer, at der kan købes og sælges, hvor landene aldrig før har været så afhængige af hinanden økonomisk som netop nu.

Vi overvandt skaderne dengang fra 1960'erne og 1970'erne, men det tog os mere end 20 år at overvinde de skader, som den internationale økonomi påførte os dengang. Det er gode tider nu, og de kan blive bedre, men hvis det skal blive på en holdbar måde, så skal vi lære af historien.

Nu er vi så igen godt kørende, og det er ikke mindst gennem de seneste 7 år lykkedes os at få en så god fremgang i beskæftigelsen – og bredt fordelt er den jo – at vi netop med rette kan tale om de gode tider i Danmark.

Men igen: Det, der optager mig mest i dag, er at huske, at nu er det tid at bevise, at vi har lært af historien. Nu er det tid at forstå, at en forudsætning for, at de gode tider kan blive bedre, er, at vi vælger rigtigt i de kommende års europæiske og internationale samarbejde, at vi forstår, at Danmark ikke er og aldrig har været tjent

med at befinde sig udenfor, at befinde sig på sidelinjen, at befinde sig isoleret.

Vi skal erkende, at vi i en række samarbejder og sammenhænge har det bedst, netop når vi samarbejder. Vi skal sammen med andre lande, der forstår og respekterer os, danne et værn mod den næste krise, så den aldrig når samme omfang som dengang i 1970'erne, hvor arbejdsløsheden steg måned for måned, år for år, hvor hundredtusindvis af danske arbejdere og funktionærer mistede deres job, og hvor vi i virkeligheden først nu efter 7 års indsats og flere års fast valutakurs er kommet tilbage til en arbejdsløshed, der er den laveste i 25 år.

Det er det, der i virkeligheden er det afgørende omdrejningspunkt for det danske samfunds forandringsproces i disse år: at sikre det bedst mulige grundlag for en fortsat stabil fremgang i Danmark. Det hænger meget nøje sammen med at ruste os til forandringerne, der kommer til os internationalt, at ruste os imod nye internationale tilbageslag. For én ting kan vi sige med sikkerhed: Der findes ikke én eneste, der kan garantere, at der aldrig nogen sinde mere kommer internationale økonomiske tilbageslag eller kriser igen.

Dansk økonomi er ikke så ringe – for nu at sige det på jysk – så hvorfor egentlig al den snak om internationale kriser og spekulation? Ja, forklaringen er enkel: Det er jo netop i opgangstider, at vi skal skabe det forpligtende samarbejde. Hvis der kommer lavkonjunktur og tilbageslag, risikerer vi, at nogle lande bryder ud af sammenholdet og forsøger at bjærge sig selv – med det resultat, at alle får det dårligere.

Danmark har meget at byde på internationalt. Vi behøver slet ikke være bekymrede for, om vi kan gøre os gældende. Det kan vi. Vi deltager jo ikke kun i samarbejde for at forsvare os mod udefrakommende trusler. Vi deltager i endnu højere grad, fordi vi har noget at byde på.

Det er derfor meget vigtigt, at vi i vores afslutningsdebat i dag ikke glemmer de store, internationale spørgsmål, selv om vi har det godt i Danmark. Danmark kan og skal fortsat være en aktiv medspiller på den internationale scene. Det er jo her, en meget vigtig del af vilkårene for vores fremtid formes. Det gælder i EU, det gælder i FN, det gælder i forhold til ulandene og vore nabolande. Det gælder alle de steder, hvor vi mødes med omverdenen, alle de steder, hvor der formes politik, der har indflydelse på vores vilkår på kortere og på længere sigt. Og ærlig talt, indadtil og udadtil ved vi det jo godt.